

TRẦN YẾN MAI

MODULE MN

29

**HƯỚNG DẪN BẢO QUẢN,
SỬA CHỮA MỘT SỐ THIẾT BỊ,
ĐỒ DÙNG GIÁO DỤC
VÀ DẠY HỌC ĐƠN GIẢN**

A. GIỚI THIỆU TỔNG QUAN

TBDH hay TBGD, phương tiện dạy học,... là một trong những điều kiện quan trọng nhất để thực hiện nội dung giáo dục, giáo dục và phát triển HS trong quá trình dạy – học.

Cũng như các ngành học khác, đối với ngành học mẫu giáo, TBDHMN giữ vai trò đặc biệt quan trọng ở trường mầm non, vì nó vừa là nguồn tri thức, vừa là phương tiện truyền tải thông tin trong quá trình dạy học.

Trong trường mầm non, việc quản lý CSVC – TBDH của nhà trường là một trong những nội dung quản lý của người hiệu trưởng. Công tác quản lý TBDH của nhà trường thường tập trung vào ba mục tiêu:

- Tổ chức xây dựng, phát triển hệ thống TBDH đáp ứng các yêu cầu của quá trình dạy học – giáo dục.
- Tổ chức sử dụng TBDH có hiệu quả vào quá trình dạy học – giáo dục.
- Tổ chức bảo quản hệ thống TBDH trường học để sử dụng lâu dài.

Các mục tiêu này có quan hệ mật thiết với nhau, trong đó mục tiêu Tổ chức bảo quản hệ thống TBDH trường mầm non là mục tiêu quan trọng nhất của công tác thiết bị nhà trường, bởi TBDH nếu không được bảo quản tốt, cất giữ cẩn thận thì chỉ sử dụng được một vài lần, hoặc mất mát thất lạc. Mặt khác, nếu không biết bảo quản TBDH hoặc bảo quản TBDH kém hiệu quả thì sẽ gây nên sự lãng phí về tiền bạc, về công sức của GV rất lớn và không nâng cao được chất lượng dạy học.

TBDH được trang bị từ mọi nguồn đều là tài sản của nhà trường và GV, do đó tất cả mọi người đều phải có trách nhiệm giữ gìn và bảo vệ những tài sản đó.

Module này sẽ hướng dẫn cho GV mầm non cách bảo quản một số thiết bị, đồ dùng giáo dục và dạy học đơn giản để phục vụ các hoạt động giáo dục cho trẻ mầm non.

Qua module này, GV không những phát huy được kĩ năng bảo quản TBDH mà còn trở thành một người GV năng động, sáng tạo, biết kết hợp khéo léo các loại hình TBDH phục vụ công tác giảng dạy của mình.

Module được giảng dạy và học tập trong 15 tiết (trong đó có 10 tiết tự học và 5 tiết học tập trung trên lớp). Để học tốt nội dung module này, GV cần phải có hiểu biết cơ bản về TBGD trong dạy học và kĩ năng bảo quản một số TBGD đơn giản trong trường mầm non.

B. MỤC TIÊU

I. MỤC TIÊU CHUNG

Cung cấp cho GV mầm non kĩ năng bảo quản một số thiết bị, đồ dùng giáo dục và dạy học đơn giản, đồng thời xác định được vai trò của ĐDDH, ĐCTT đối với sự phát triển của trẻ mầm non.

II. MỤC TIÊU CỤ THỂ

1. Về kiến thức

- + Nắm được khái niệm về TBDH, TBDHMN là gì? Nêu được các loại hình TBDHMN và vai trò của chúng đối với sự phát triển toàn diện của trẻ.
- + Giải thích được vị trí, vai trò của việc bảo quản một số thiết bị, đồ dùng giáo dục và dạy học đơn giản.
- + Nêu được một số yêu cầu về CSVC nhằm bảo quản hệ thống TBDH trường học.

2. Về kĩ năng: Biết cách sửa chữa bảo quản các TBGD đơn giản phù hợp với điều kiện lớp mình.

3. Về thái độ: Tham gia tích cực thực hành sửa chữa bảo quản các TBGD đơn giản để phục vụ các hoạt động giáo dục cho trẻ mầm non.

C. NỘI DUNG

Nội dung 1

KHÁI NIỆM THIẾT BỊ DẠY HỌC VÀ THIẾT BỊ DẠY HỌC MẦM NON (2 tiết)

Bạn đã nghiên cứu module MN 28: *Hướng dẫn sử dụng các TBGD theo danh mục TBDH tối thiểu*. Hãy nhớ lại và viết ra để trả lời các câu hỏi sau đây:

Câu hỏi 1: TBDH là gì ?

Câu hỏi 2: TBDH GDMN là gì?

Câu hỏi 3: Có các loại TBDH GDMN nào?

Bạn đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện câu trả lời.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

(Xem thông tin phản hồi nội dung 2 từ trang 17 đến trang 21, Module MN28)

Nội dung 2

VAI TRÒ CỦA ĐỒ DÙNG, ĐỒ CHƠI, THIẾT BỊ DẠY HỌC
TỐI THIỂU DÙNG CHO GIÁO DỤC MẦM NON
TRONG SỰ PHÁT TRIỂN TOÀN DIỆN TRẺ MẦM NON (2 tiết)

Hãy viết ra vai trò của ĐDDC, TBDH dùng cho GDMN trong sự phát triển toàn diện trẻ mầm non (đã nghiên cứu ở Module MN 28) để trả lời câu hỏi sau:

Câu hỏi: Hãy nêu vai trò của ĐDDC, TBDH tối thiểu dùng cho GDMN trong sự phát triển toàn diện trẻ mầm non.

- Phát triển trí tuệ:

- Phát triển đạo đức, thẩm mỹ:

- Phát triển thể chất:

- Hình thành kĩ năng lao động:

- Phát triển tình cảm và giao tiếp xã hội:

- Khám phá khoa học:

- Hoạt động vui chơi:

Bạn hãy đối chiếu những điều vừa viết ra với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời câu hỏi:

THÔNG TIN PHẢN HỒI

(Xem thông tin phản hồi nội dung 3 từ trang 23 đến trang 26, Module MN28)

Nội dung 3

MỘT SỐ YÊU CẦU VỀ CƠ SỞ VẬT CHẤT NHẪM BẢO QUẢN HỆ THỐNG THIẾT BỊ DẠY HỌC TRƯỜNG MẦM NON (1 tiết)

Bạn đã từng sử dụng CSVC, TBDH trong GDMN, hãy trả lời câu hỏi dưới đây:

Câu hỏi: Hãy nêu một số yêu cầu về CSVC nhằm bảo quản hệ thống TBDH trường mầm non.

– Về CSVC:

– Về hồ sơ, sổ sách:

– Về bố trí, sắp xếp, bảo quản:

Hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để tự hoàn thiện nội dung câu trả lời của bạn.

THÔNG TIN PHẢN HỒI [13]

Một số yêu cầu về CSVC nhằm bảo quản hệ thống TBDH trường học

1. Một số yêu cầu về CSVC

– Yêu cầu không gian

- + Có không gian sạch, khô ráo và thoáng.
- + Đảm bảo không gian để sắp xếp, bảo quản TBDH.
- + Có không gian cho GV chuẩn bị ĐDDH trước khi tiến hành dạy học.
- + Có không gian để có thể tiến hành sửa chữa nhỏ các TBDH.

– Các yêu cầu về cơ sở hạ tầng

- + Có hệ thống điện đầy đủ, hợp lí và an toàn.
- + Có hệ thống bàn ghế cho GV chuẩn bị thiết bị.
- + Có hệ thống tủ, giá để đựng các thiết bị.
- + Có các thiết bị phòng chống cháy nổ.
- + Có tủ thuốc sơ cứu.

2. Yêu cầu về hồ sơ, sổ sách: Các loại sổ sách theo dõi TBDH phải thể hiện rõ hoạt động

- + Sổ nhập trang bị TBDH (lưu trữ nhiều năm, theo dõi thiết bị đã có, mới nhập, bổ sung từng năm). Các hoá đơn chứng từ mua TBDH hoặc giấy giao nhận (đối với TBDH cấp phát).
- + Sổ theo dõi sử dụng, bảo quản.
- + Sổ theo dõi TBDH tự làm.
- + Sổ theo dõi kinh phí hỗ trợ các hoạt động thiết bị.
- + Kế hoạch thiết bị.
- + Hồ sơ lưu về thiết bị.

3. Bố trí, sắp xếp, bảo quản thiết bị

- + Với những trường chỉ có một phòng để bảo quản thiết bị của tất cả các hoạt động, thì GV cần phân chia không gian riêng biệt để bố trí thiết bị cho các hoạt động phù hợp.

- + Những trường có phòng học bộ môn hoặc phòng thực hành (phòng tạo hình; phòng múa,...) thì sẽ sắp xếp bảo quản thiết bị trong phòng kho. Cũng có thể bố trí sắp xếp một lượng thiết bị ở trong các tủ bên phòng thực hành hoặc phòng học.
- + GV nắm vững các quy tắc về an toàn trong bảo quản và sử dụng thiết bị: An toàn điện, an toàn thính giác, an toàn thị giác,...
- + Bảo quản các thiết bị đúng cách nhằm kéo dài tuổi thọ của thiết bị.
- + Thường xuyên kiểm tra thiết bị, lập kế hoạch bảo quản, bảo dưỡng và bảo trì thiết bị.
- + Sắp xếp thiết bị theo loại hình thiết bị: khu vực tranh ảnh, mô hình, dụng cụ.
- + Sắp xếp các thiết bị theo từng lớp học.
- + Sắp xếp các thiết bị theo vật liệu: không để chung đồ thủy tinh với các đồ kim loại,...
- + Cần ghi kí hiệu và tên các TBDH để dễ tìm trong khi sử dụng, thuận tiện cho việc kiểm kê tài sản.

Nội dung 4

Ý NGHĨA, VAI TRÒ CỦA VIỆC BẢO QUẢN THIẾT BỊ,
ĐỒ DÙNG GIÁO DỤC VÀ DẠY HỌC (1 tiết)

Bạn hãy suy nghĩ, trả lời các câu hỏi sau:

Câu hỏi 1: Hãy nêu khái niệm về bảo quản.

Câu hỏi 2: Hãy nêu ý nghĩa và vai trò của việc bảo quản thiết bị, ĐDDH và giáo dục?

- Về tuổi thọ của TBDH:

- Trách nhiệm của người quản lý TBDH:

- Nâng cao năng lực sử dụng TBDH của GV:

- Phòng chống, ngăn ngừa tai nạn, thương tích cho cô và trẻ:

Bạn hãy đối chiếu nội dung câu trả lời của bạn với những thông tin dưới đây để tự điều chỉnh kiến thức của mình.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

4.1. Khái niệm bảo quản

Khái niệm bảo quản: “Bảo quản là giữ gìn, trông nom để khỏi hư hỏng, hao hụt: bảo quản máy móc; bảo quản hồ sơ”, (*Đại Từ điển tiếng Việt, Nguyễn Như Ý (chủ biên), NXB Văn hoá Thông tin*).

4.2. Ý nghĩa, vai trò của việc bảo quản đồ dùng đồ chơi, thiết bị dạy học

Hiện nay chúng ta đang tiến hành đổi mới giáo dục một cách toàn diện, từ đổi mới mục tiêu, chương trình đến sách giáo khoa. Trọng tâm của đổi mới giáo dục lần này là đổi mới PPDH. Theo đó, các hình thức dạy học mới, các phương pháp dạy học tích cực xuất hiện ngày càng nhiều. Chưa

bao giờ các hình thức dạy học lại được sử dụng đa dạng như hiện nay, cũng chưa bao giờ nhu cầu về TBDH lại được đòi hỏi bức thiết như lúc này. TBDH là một phương tiện góp phần quan trọng giúp người GV tiến hành đổi mới phương pháp dạy học một cách triệt để, nhưng nó phải được tổ chức bảo quản một cách khoa học nhờ đội ngũ GV vừa có kiến thức, vừa có kỹ năng về lĩnh vực này.

Bảo quản thiết bị đồ dùng giáo dục và dạy học đúng cách, đúng yêu cầu sư phạm mang lại nhiều lợi ích to lớn cả về mặt vật chất, kinh tế và giáo dục. Cụ thể:

1. Giúp kéo dài tuổi thọ của TBDH

- Điều này cũng đồng nghĩa TBDH được sử dụng nhiều lần, triệt để, giúp cho giờ dạy sinh động. Đối với mầm non, TBDH giống như một cuốn sách giáo khoa đa dạng và phong phú, chính vì vậy nó đảm bảo chất lượng giáo dục.
- Tiết kiệm được nguồn kinh phí đáng kể để nhà trường có thể mua sắm thêm được nhiều CSVC khác.
- Việc kéo dài tuổi thọ của TBDH sẽ tiết kiệm được sức lao động của GV nhất là đối với GV mầm non, bởi quỹ thời gian của các cô rất eo hẹp, cô giáo luôn bận rộn với trẻ cả ngày, trẻ nhỏ lại hiếu động hay leo trèo nghịch ngợm, nên GV phải luôn tay, nhanh mắt bao quát trông coi trẻ. Chính vì vậy để làm ĐDDC phục vụ cho giờ học, các cô phải tranh thủ vào các giờ nghỉ trưa, hoặc làm tại nhà nên rất vất vả và khó đảm bảo sức khoẻ để làm việc.

2. Nâng cao tinh thần trách nhiệm của người quản lý thiết bị

- Để đảm bảo TBDH được sử dụng triệt để, trang bị đúng đối tượng tránh lãng phí. Các cấp quản lý, cũng như Ban Giám hiệu nhà trường phải có kế hoạch mua sắm trang bị ĐDDC cho trường, cho các lớp ở các lứa tuổi khác nhau, phù hợp với chương trình, quy định hiện hành. Các ĐDDC cho trẻ sử dụng phải có chất lượng tốt, đẹp, hấp dẫn trẻ, và có thể tận dụng sử dụng được ở nhiều các hoạt động khác nhau, đảm bảo có mục đích sử dụng. Thường xuyên đôn đốc, kiểm tra chương trình dạy của GV, giờ nào việc nấy sẽ tránh được tình trạng dạy chay, học chay. Nâng cao nhận thức cho GV về việc bảo quản ĐDDC, đồng thời có những quy chế, những điều lệ rõ ràng bắt buộc GV phải có trách nhiệm khi làm hỏng

những ĐĐĐC. Những quy chế này sẽ là những yếu tố thúc đẩy ý thức bảo quản ĐĐĐC.

- Để TBDH được sử dụng lâu bền, các cấp quản lí phải có kế hoạch bảo quản và sử dụng cụ thể khi thiết kế xây dựng trường lớp mầm non. Phòng để chứa các ĐĐĐC phải phù hợp với từng chủng loại, từng chất liệu, phải có đủ các phương tiện bảo quản: vật che phủ, chống ẩm, mối mọt, phòng chữa cháy để đảm bảo an toàn lao động và vệ sinh môi trường. Nếu không được bảo quản cẩn thận thì những ĐĐĐC đó sẽ chỉ sử dụng được vài lần sau đó sẽ thất lạc mất mát, hiệu quả sử dụng chúng sẽ thấp và việc nâng cao khai thác sử dụng ĐĐĐC để đạt hiệu quả cao lại càng khó khăn.

3. Nâng cao năng lực sử dụng TBDH cho người GV đúng kĩ thuật và quy trình sư phạm

- TBDH có được sử dụng lâu dài, bền đẹp hay không hoàn toàn phụ thuộc vào người sử dụng. Muốn làm được điều đó người GV trước hết phải thấy được tầm quan trọng của việc sử dụng ĐĐĐC cho trẻ trong trường mầm non. Phải nắm vững các kĩ năng sử dụng ĐĐĐC phục vụ cho chương trình đổi mới một cách có hiệu quả và biết cách bảo quản chúng. Đồng thời GV biết cách hướng dẫn trẻ cách sử dụng ĐĐĐC trong các hoạt động giáo dục và biết cách giữ gìn các ĐĐĐC.
- Để giúp GV làm được điều này thì các cấp quản lí, đặc biệt là ban giám hiệu nhà trường phải có kế hoạch bồi dưỡng bằng nhiều cách như:
 - + Mời các chuyên gia tư vấn chuyên ngành GDMN và Trung tâm Nghiên cứu học hiệu và TBDH, bồi dưỡng về kĩ năng sử dụng ĐĐĐC cho trẻ trong trường mầm non nói chung. Bồi dưỡng về quy trình kĩ thuật. Đối với những ĐĐĐC truyền thống sử dụng thế nào cho hiệu quả? Đối với những ĐĐĐC hiện đại sử dụng ra sao?...
 - + Tham quan, kiến tập về cách sử dụng ĐĐĐC phục vụ cho chương trình đổi mới cho trẻ mầm non.
 - + Sinh hoạt chuyên môn: Nhằm giúp GV biết cách lập kế hoạch sử dụng ĐĐĐC và bảo dưỡng chúng. Đồng thời giúp GV giải đáp các vướng mắc về quá trình sử dụng ĐĐĐC và chia sẻ kinh nghiệm cho nhau...

4. Phòng chống, ngăn ngừa tai nạn, thương tích cho cô và trẻ

Bất cứ một loại thiết bị nào dù là truyền thống hay hiện đại nếu không biết cách bảo quản hoặc ý thức bảo quản không tốt, sẽ dẫn đến những hậu quả khôn lường đặc biệt ở đây lại là lứa tuổi nhỏ. Với bản chất ngây

thơ nghịch ngợm, trẻ nhỏ thường đưa lên mồm ngậm, ăn hoặc cầm bất cứ thứ gì ở xung quanh trẻ mà không cần biết nó có sạch không? Có nguy hiểm không? Chính vì vậy, vai trò của người GV rất quan trọng. Người GV không những phải chỉ bảo, hướng dẫn trẻ phân biệt được cái gì nên làm hay không nên làm, ăn được hay không ăn được,... để ngăn ngừa những hiểm họa rình rập trẻ. Bản thân người GV phải hết sức gương mẫu trong sinh hoạt để làm gương cho trẻ nhỏ đồng thời giảm thiểu những tai nạn đáng tiếc vì sự bất cẩn của chính mình. Ví dụ: Khi dạy trẻ học xong, nếu GV không cất ĐDDC vào đúng nơi quy định, thì trẻ nhỏ khi chạy nhảy dễ dẫm phải gây nguy hiểm. Những đồ chơi nhỏ như hạt gạo, các con giống nhỏ... cô chỉ cần sơ ý không cất lên giá đồ chơi, trẻ nhỏ nhặt được cho vào tai, vào mũi nhau sẽ gây hậu quả khó lường. Đặc biệt đối với những đồ điện tử như ti vi, máy vi tính, đầu đĩa, cassette,... khi sử dụng xong nếu đặt ở dưới đất ẩm ướt dễ làm hỏng máy và chập điện nguy hiểm tới tính mạng của cô và trẻ,...

Nội dung 5

MỘT SỐ BIỆN PHÁP THÔNG THƯỜNG VỀ BẢO QUẢN THIẾT BỊ, ĐỒ DÙNG GIÁO DỤC VÀ DẠY HỌC

Bạn hãy suy nghĩ, trả lời các câu hỏi sau:

Câu hỏi 1: Anh (chị) hãy cho biết tại sao phải tăng cường đổi mới công tác quản lý thiết bị, ĐDDC trong trường mầm non?

- Đối với người làm công tác quản lý ĐDDC, TBDH (Hiệu phó chuyên môn):

– Đối với Hiệu trưởng trường mầm non:

– Đối với phòng GD&ĐT:

Bạn hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện câu trả lời.

THÔNG TIN PHẢN HỒI [14]

Mục đích

Hiện nay công tác quản lý việc sử dụng TBDH ở các trường mầm non trong cả nước còn nhiều bất cập. Nghiệp vụ quản lý TBDH của cán bộ quản lý còn hạn chế, nguồn lực đầu tư mua sắm thiết bị thiếu dẫn đến việc nhiều thiết bị hư hỏng chưa được thay thế, bổ sung, chưa khai thác tối đa TBDH, chưa mua sắm đủ TBDH theo danh mục TBDH của nhà nước. Trong dạy học, bảo quản, sử dụng TBDH nhiều nơi còn chưa theo đúng quy định,... hiệu quả sử dụng đồ dùng dạy học chưa cao, chưa thực sự góp phần phục vụ nâng cao chất lượng dạy học trong các trường mầm non.

Nhằm giúp cho các cán bộ làm công tác quản lý ĐDDC trong trường mầm non, Hiệu trưởng, Trưởng phòng GD&ĐT nhận thức được vai trò, trách nhiệm của họ trong việc quản lý ĐDDC nhằm khắc phục tình trạng trang bị tràn lan, mất cân đối lãng phí tiền của của nhân dân, của nhà nước. Mặt khác, việc trang bị tràn lan khiến cho việc bảo quản thiết bị gặp nhiều khó khăn về phòng ốc, về sân bãi và về chính con người. Việc tăng cường công tác quản lý thiết bị, ĐDDC trong trường mầm non giúp họ biết cách lập kế hoạch trang bị, sử dụng và bảo quản các ĐDDC đúng

mục đích từng nội dung công việc cho phù hợp với yêu cầu đổi mới và thực tiễn trường mình. Giúp họ biết chỉ đạo phân công trách nhiệm cụ thể cho cán bộ, GV có liên quan. Giúp cán bộ quản lý biết cách kiểm tra, đánh giá việc sử dụng và bảo quản ĐDDC một cách hiệu quả.

- * Đối với người làm công tác quản lý ĐDDC (Hiệu phó chuyên môn)

Quản lý ĐDDC có tính hai mặt:

- Mặt hành chính nhằm đảm bảo sự tồn tại và phát triển CSVC trường mầm non nói chung, ĐDDC nói riêng – Mặt quản lý này cần tuân theo những quy định của Nhà nước và ngành về quản lý tài sản nói chung và ĐDDC nói riêng.
- Mặt chuyên môn nhằm khai thác những tiềm năng vốn có của hệ thống ĐDDC trên cơ sở vận hành hệ thống phục vụ cho việc thực hiện mục tiêu GD&ĐT của nhà trường.

Quản lý ĐDDC liên quan đến yếu tố tinh thần – cơ chế động viên, khuyến khích GV tăng cường sử dụng, bảo quản tốt ĐDDC.

Người quản lý cần phải nhận thức đúng vai trò của ĐDDC trong trường, chỉ đạo và quản lý các ĐDDC ở nhà trường, phải nắm vững những nội dung quản lý ĐDDC như sau:

- Lập kế hoạch trang bị, sử dụng và bảo quản các ĐDDC
Hoạt động này mang tính chất định hướng, đồng thời cũng là mục tiêu của công tác quản lý ĐDDC – mức độ cần đạt được trong từng giai đoạn cụ thể. Để có thể lập kế hoạch mang tính khả thi, cần dựa vào những cơ sở sau đây:
 - + Xác định hiện trạng ĐDDC, trong đó đặc biệt nêu được những nguyên nhân – những tồn tại của hiện trạng. Khảo sát về điều kiện bảo quản, sử dụng ĐDDC và hiệu quả sử dụng ĐDDC đã được trang bị. Trên cơ sở đó đánh giá về mức độ trang bị ĐDDC so với yêu cầu chăm sóc và giáo dục của trường; đồng thời xác định hiệu quả khai thác các ĐDDC hiện có phục vụ cho việc chăm sóc và giáo dục trẻ.
 - + Nghiên cứu bản danh mục cung ứng ĐDDC hàng năm của các công ty, tổ chức cung ứng ĐDDC để mua sắm cho phù hợp với điều kiện của nhà trường tránh lãng phí.
 - + Xác định mức kinh phí cần có để tăng cường trang bị trong phạm vi từng năm học. Các nguồn kinh phí để trang bị ĐDDC.

- + Xây dựng kế hoạch trang bị và nâng cao hiệu quả sử dụng ĐDDC, bổ sung thêm các ĐDDC (cần ghi rõ số lượng hiện có, số lượng cần bổ sung).
- + Trong khi mua sắm cần chú ý đến các thiết bị chống ẩm, phòng chữa cháy.
- + Sử dụng và bảo quản các ĐDDC.
- Chỉ đạo và tổ chức thực hiện

Đây là khâu có tính chất quyết định trong việc thực hiện kế hoạch đề ra.

 - + Phân công trách nhiệm, bố trí cán bộ, GV theo dõi và thực hiện từng phần trong kế hoạch. Phân công cán bộ chuyên trách làm nhiệm vụ bảo quản ĐDDC, giúp hiệu trưởng lập kế hoạch mua các ĐDDC và các vật liệu khác phục vụ cho hoạt động tự làm ĐDDC của GV và trẻ.
 - + Giới thiệu sách, ĐDDC hiện có của trường để các GV có thể lập được kế hoạch tự nghiên cứu và sử dụng chúng.
 - + Tổ chức phong trào tự làm các ĐDDC thường xuyên và tự giác.
 - + Tổ chức việc sử dụng ĐDDC thành nề nếp và tự giác của GV.
 - + Đôn đốc và điều hoà, phối hợp các hoạt động để bảo đảm tính đồng bộ, tính thống nhất của kế hoạch.
- Kiểm tra đánh giá
 - + Kiểm tra việc mua sắm ĐDDC theo kế hoạch đề ra, xác định chất lượng của các ĐDDC. Xác định những khó khăn trong việc mua sắm, có thể điều chỉnh kế hoạch cho phù hợp với điều kiện hiện tại.
 - + Kiểm tra đôn đốc cán bộ, GV tham gia tự làm ĐDDC.
 - + Kiểm tra, đánh giá cán bộ, GV trong việc sử dụng có hiệu quả ĐDDC và bảo quản.
 - + Trên cơ sở trên có chế độ khen thưởng các GV có thành tích trong việc sử dụng và bảo quản các ĐDDC.
- * Đối với Hiệu trưởng trường mầm non
 - Nhận thức đúng về việc chỉ đạo và quản lí ĐDDC ở trường mầm non trong tình hình mới. Hiệu trưởng phải có biện pháp cụ thể làm cho GV, cha mẹ trẻ và các cấp lãnh đạo địa phương hiểu rõ quan điểm và yêu cầu về CSVC của trường mầm non nói chung, ĐDDC nói riêng nhằm tạo chuyển biến nhận thức trong việc đầu tư cho GDMN để tăng thêm số lượng các ĐDDC.

- Có kế hoạch tổng thể về sự sử dụng ĐDDC, khả năng đáp ứng kịp thời, nhu cầu cần sửa chữa hoặc trang bị thêm, phân phối thời gian trong từng giai đoạn, trình độ sử dụng ĐDDC của GV,...
 - Có biện pháp bồi dưỡng và nâng cao trình độ, kĩ năng sử dụng ĐDDC cho GV. Rút kinh nghiệm và trao đổi kinh nghiệm sử dụng ĐDDC trong GV.
 - Đảm bảo các điều kiện vật chất để bảo quản ĐDDC đúng yêu cầu, có phương tiện bảo quản và bảo vệ an toàn và thực hiện nghiêm chỉnh các chế độ kiểm kê, quản lí tài sản.
 - Có chế độ thưởng phạt việc thực hiện sử dụng ĐDDC có hiệu quả cho GV.
- * Đối với Trường phòng GD&ĐT
- Nhận thức đúng về vai trò của ĐDDC trong trường mầm non.
 - Đẩy mạnh phong trào tự làm ĐDDC trong các trường mầm non.
 - Tổ chức tốt mạng lưới cộng tác viên ở các trường mầm non để làm tham mưu cho phòng GD&ĐT những vấn đề liên quan đến ĐDDC (kế hoạch trang bị, sửa chữa, bồi dưỡng sử dụng, kĩ thuật bảo quản, phương hướng tự làm ĐDDC...).
 - Chấp hành nghiêm chỉnh các quy định về tài sản đối với các ĐDDC.
- * Điều kiện thực hiện việc quản lí thiết bị, ĐDDC trong trường mầm non
- Nguồn kinh phí 2% hàng năm của quận, huyện trang bị cho các trường.
 - Nguồn xã hội hoá từ tiền học phí của phụ huynh.
 - Nguồn hỗ trợ từ các tổ chức phi chính phủ và các tổ chức cá nhân tự nguyện.
- * Việc thực hiện tốt công tác quản lí thiết bị, ĐDDC trong trường mầm non sẽ là điều kiện quyết định giúp cho việc bảo quản ĐDDC nhẹ nhàng và mang lại hiệu quả cao.

Câu hỏi 2: Bạn hãy nêu mục đích của việc tổ chức bồi dưỡng kĩ năng sử dụng và tổ chức sử dụng ĐDDC đúng yêu cầu sư phạm và quy trình kĩ thuật.

Mục đích chung:

Mục đích cụ thể:

- Về kĩ năng sử dụng:

- Công tác bảo quản:

Hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung câu trả lời của bạn.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Mục đích

Nhằm giúp GV hiểu được tầm quan trọng của việc sử dụng ĐĐC cho trẻ trong trường MN. Giúp cho GV biết các kĩ năng sử dụng ĐĐC phục vụ cho chương trình đổi mới một cách có hiệu quả nhằm nâng cao chất lượng GDMN, nâng cao kĩ thuật bảo quản ĐĐC. Đồng thời, GV biết cách hướng dẫn trẻ cách sử dụng ĐĐC trong các hoạt động giáo dục và biết cách giữ gìn các ĐĐC.

Cách thực hiện

Để giúp GV biết cách sử dụng ĐĐC, từ đó biết cách bảo quản ĐĐC có hiệu quả, có thể tiến hành bồi dưỡng bằng nhiều cách:

- * Mời các chuyên gia tư vấn chuyên ngành GDMN và Trung tâm nghiên cứu học liệu và TBDH để bồi dưỡng về:
 - a. Kĩ năng sử dụng ĐĐC cho trẻ trong trường mầm non*
 - *Kĩ năng:* Biết vận dụng một cách sơ bộ tri thức vào một hành động nào đó, mà hành động đó đòi hỏi phải có sự nỗ lực ý chí cao độ.
 - *Bồi dưỡng GV biết sử dụng ĐĐC đúng yêu cầu sư phạm:* Có nghĩa là cần cho GV biết lựa chọn ĐĐC phù hợp với độ tuổi, mục đích, nội dung của

hoạt động giáo dục. Cách chuẩn bị ĐDDC; cách bố trí ĐDDC như thế nào để tất cả trẻ đều nhìn thấy được; các phương pháp sử dụng ĐDDC trong quá trình hướng dẫn trẻ,...

- *Bồi dưỡng về quy trình kĩ thuật*: Có nghĩa là cần cung cấp cho GV biết cách thao tác thành thạo các ĐDDC theo trình tự, phù hợp với nội dung hoạt động giáo dục. Hướng dẫn sử dụng cụ thể:

- + Đối với những ĐDDC truyền thống.
- + Đối với những ĐDDC hiện đại.

b. Kĩ năng bảo quản ĐDDC

Ngoài việc bồi dưỡng cho GV biết cách sử dụng ĐDDC thành thạo đúng quy trình su phạm và kĩ thuật, cần hướng dẫn GV cách bảo quản từng ĐDDC. Đây là một nội dung không kém phần quan trọng để kéo dài thời gian sử dụng ĐDDC, tiết kiệm được kinh phí. Do đó, cần giáo dục ý thức, trách nhiệm của GV trong quá trình sử dụng các ĐDDC đó, đồng thời hướng dẫn cho họ biết cách bảo quản các ĐDDC phù hợp với đặc điểm của từng loại ĐDDC: Nơi cất giữ, cách vệ sinh, quy trình bảo dưỡng,...

Ví dụ: Đối với những đồ điện tử như: ti vi, máy tính, đầu đĩa, cassette,...

- Tránh để ở những nơi ẩm thấp, tối tăm để làm hỏng máy và chập điện không đảm bảo an toàn cho người sử dụng.
- Khi không dùng đến phải che đậy cẩn thận tránh bụi bẩn và nước mưa bắn vào để làm bẩn đầu từ, dẫn đến hỏng máy.
- Băng (đĩa)
- + Phải giữ gìn bảo quản cẩn thận, không để gần nơi có từ trường (ví dụ: loa máy tính). Không sờ tay trực tiếp vào mặt đĩa rất dễ gây xước, nên cầm nhẹ ở thành đĩa khi cho vào và lấy đĩa ra khỏi đầu đĩa.
- + Đĩa nên để vào hộp nhựa, hoặc bao da đóng kín để tránh ẩm, tránh ánh sáng mặt trời, tránh bụi, nước, bắn vào, để gây hỏng đĩa.
- + Để bảo quản lâu dài, nên cho đĩa vào hộp kín, dưới để ít vôi bột sẽ làm cho đĩa luôn khô ráo không bị ẩm mốc.
- Máy vi tính khi dùng xong phải thoát hết các chương trình đang chạy trên máy rồi mới được tắt nếu không sẽ bị hỏng máy.
- Đối với tranh ảnh, mô hình, dụng cụ,... phải xếp trên giá đỡ chơi ngay ngắn để tìm, để lấy phục vụ cho các hoạt động học và chơi của trẻ. Tránh để nước bắn vào tranh ảnh để gây nhòe dẫn đến hỏng tranh.

* *Thăm quan, kiến tập về:*

- + Cách sử dụng ĐĐDC phục vụ cho chương trình đổi mới cho trẻ 5 tuổi.
- + ĐĐDC tự tạo của GV trong quận, huyện, tỉnh – thành phố.

* *Sinh hoạt chuyên môn:* Nhằm giúp GV biết cách lập kế hoạch sử dụng ĐĐDC và bảo dưỡng chúng. Đồng thời giúp GV giải đáp các vướng mắc về quá trình sử dụng ĐĐDC và chia sẻ kinh nghiệm cho nhau,...

Điều kiện thực hiện:

- Kinh phí bồi dưỡng chuyên môn do Phòng GDMN – Sở GD&ĐT, các nhà tài trợ, các quận, huyện,... đóng góp.
- ĐĐDC cho GV thực hành.
- Trường, lớp tham quan.

Câu hỏi 3: Bạn hãy nêu một số biện pháp thông thường về bảo quản thiết bị đồ dùng giáo dục và dạy học.

Hãy đọc những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời câu hỏi của bạn:

THÔNG TIN PHẢN HỒI [14]

Hệ thống TBDH ở trường mầm non được quy định trong các Danh mục TBDH tối thiểu do Bộ GD&ĐT ban hành kèm theo các quyết định.

Hệ thống TBDH tối thiểu này bao gồm các loại hình thiết bị cơ bản sau:

- + Tranh ảnh các loại (tranh minh họa, truyện tranh, tranh các chủ điểm, tranh tìm hiểu môi trường tự nhiên và xã hội; lô tô, đồ mi nô...).
- + Mẫu vật, mô hình: Các loại cây củ, quả, con giống, nhà cửa.
- + Dụng cụ: Các bộ đồ lắp ghép, xếp hình; các bộ dụng cụ cho trẻ học toán; bộ dụng cụ vòng: Vòng, gậy, bóng,... cho trẻ phát triển vận động; bộ nhạc cụ: đàn, mõ, xắc xô,... cho trẻ làm quen với âm nhạc, sân khấu rối,...
- + Băng (đĩa) ghi âm: các bài hát, đọc thơ,...
- + Băng (đĩa) ghi hình: các trò chơi,...
- + Phần mềm trò chơi,...

Băng (đĩa) và phần mềm trò chơi có đặc điểm chung và khác biệt là muốn khai thác lượng thông tin chứa đựng trong từng loại phải có thêm các máy móc chuyên dùng tương ứng. Ví dụ: Muốn khai thác lượng thông tin chứa đựng băng (đĩa) ghi âm thì phải có các máy móc sau: radio cassette, đầu đĩa CD, máy tính. Muốn khai thác lượng thông tin chứa đựng băng (đĩa) ghi hình thì phải có các máy móc sau: video, đầu đĩa hình, máy tính. Muốn khai thác lượng thông tin chứa đựng trong phần mềm trò chơi thì phải có các máy vi tính,... Tất cả các hệ thống đó người ta gọi là phương tiện kĩ thuật dạy học hay còn gọi là PTNN.

Ngoài ra, ở các trường còn có hệ thống các TBDH tự làm, tự sắm nên các loại hình thiết bị sẽ phong phú, đa dạng hơn.

TBDH muốn được sử dụng lâu dài thì phải được tổ chức bảo quản một cách khoa học và thường xuyên. Dưới đây là một số kĩ thuật cơ bản trong việc bảo quản một số loại hình TBDH thường có ở trường phổ thông.

- * *Mô hình*: Là loại hình TBDH mô phỏng theo hình dạng, cấu tạo, hoạt động và bản chất của sự vật, đồ vật, hiện tượng nhằm phục vụ cho việc dạy và học. Có thể sử dụng chất liệu nhựa, gỗ, bìa,... để làm

mô hình. Nhiều mô hình được chế tạo công phu nên cần được bảo quản thận trọng.

Mô hình có thể được tháo lắp từng bộ phận, việc tháo lắp này phải theo nguyên tắc tháo sau lắp trước và tháo trước lắp sau. Tháo lắp nhẹ nhàng, đúng trình tự. Nếu bị hư hỏng, cần sửa chữa cùng GV bộ môn và kiểm tra độ chính xác của thiết bị.

Mô hình làm bằng gỗ, bìa,... thường dễ gãy nên cần được sắp xếp riêng, bảo quản trong các hộp, tránh va chạm với các thiết bị khác. Phải xếp trên giá đỡ chơi ngay ngắn để tìm, để lấy phục vụ cho các hoạt động học và chơi của trẻ.

Mô hình làm bằng các vật liệu dễ thấm nước, dễ hút ẩm nên cần được để nơi khô thoáng, chống ẩm mốc.

Các mô hình cũng cần thường xuyên được lau chùi chống bụi bẩn, lau bằng khăn khô, mềm, lau nhẹ nhàng để không bị trầy xước, méo mó, biến dạng. Không được chổng xếp các vật nặng lên mô hình.

Mô hình hàm răng người

Mô hình bộ dinh dưỡng

Mô hình đồ dùng trong gia đình

- * *Tranh ảnh các loại (tranh minh họa, truyện tranh, tranh các chủ điểm, tranh tìm hiểu môi trường tự nhiên và xã hội; lô tô, đô mi nô,...)*

Tranh ảnh là loại hình TBDH trực quan tạo hình trên mặt phẳng, (trên mặt giấy, vải,...) miêu tả sự vật, hiện tượng thông qua đường nét, hình mảng, màu sắc và bố cục nhằm nâng cao hiệu quả quá trình dạy học.

Ưu điểm nổi bật của loại hình này là: giá thành rẻ so với các loại hình TBDH; dễ vận chuyển, dễ bảo quản; dễ sử dụng; tần số sử dụng cao.

Tranh, ảnh là những thiết bị được sử dụng thường xuyên trong các giờ lên lớp, do đó sắp xếp sao cho việc lấy ra và cất đi được thuận tiện và nhanh chóng.

Tranh, ảnh, có thể được ép plastic hoặc bao bằng túi nilon để tránh ẩm mốc. Sắp xếp phẳng, không để gãy, nhàu nát hoặc rách mép. Nếu không ép plastic, cách bảo quản đơn giản nhất là dán băng dính ở 4 mép. Không được để ánh nắng mặt trời trực tiếp chiếu vào tranh ảnh gây bạc màu và ảnh hưởng đến chất lượng ấn phẩm. Khi bị rách, cần có biện pháp sửa chữa hoặc thay thế bổ sung kịp thời.

Số lượng tranh, ảnh tương đối nhiều, do đó trong quá trình sắp xếp nên phân biệt rõ ràng theo từng hoạt động, từng khối lớp.

Có thể sắp xếp theo tiến trình dạy học để việc lấy ra sử dụng thuận lợi, không mất thời gian và dễ quản lí. Hạn chế cuộn các thiết bị này. Thông thường, tranh, ảnh được bảo quản bằng cách đóng giá, treo chúng ở nơi khô ráo. Khi treo, mép dưới của tranh cần cách mặt đất ít nhất 30cm để tránh ẩm mốc.

Hiện nay, các bộ tranh truyện, tranh khám phá môi trường tự nhiên và xã hội,... được đóng thành quyển có gáy xoắn, và được dựng lên theo để

hình chữ A rất vững chắc và khi đóng mở rất thuận tiện. Tranh được in offset 4 màu trên giấy nhựa tổng hợp nên dai, không thấm nước, khi đưa vào sử dụng thì cần lưu ý gấp mở theo nếp gấp có sẵn, không được tạo nếp gấp mới, cho vào trong túi theo bộ, tránh nguồn nhiệt cao vì dễ bị co dúm và không được đặt các vật nặng lên trên. Loại tranh ảnh mới này có ưu thế trong sắp xếp, đi theo bộ, gọn gàng, dễ bảo quản và không tốn diện tích.

Tranh ảnh về Bác Hồ

Lô tô đồ dùng sinh hoạt

Bộ tranh nhận biết nghề nghiệp

Bộ tranh truyện mẫu giáo 5 tuổi

* *Băng đĩa*

Băng, đĩa là những TBDH hiện đại, cần được bảo quản một cách thận trọng. Băng, đĩa sau khi được dùng xong, cần được cất trong hộp có chất chống ẩm. Nếu không có chất chống ẩm thì cất băng đĩa trong lớp vỏ nhựa, hoặc bao nylon.

Khi lau chùi, sử dụng khăn mềm (hoặc chổi chuyên dụng) lau nhẹ tay đảm bảo sạch bụi mà không bị trầy xước. Các băng đĩa cũng cần được sắp xếp gọn gàng, không đặt các vật khác lên trên, để ở nơi khô thoáng, tránh ánh nắng trực tiếp.

Đĩa compact có độ bền cao, có khả năng lưu trữ lâu dài nếu biết cách giữ gìn. Cần chú ý những vấn đề sau:

- Không được làm xước mặt đĩa, không dùng ngón tay lên mặt đĩa làm bẩn mặt đĩa, nếu có vết ngón tay hoặc bụi thì dùng giẻ thật mềm phủi nhẹ nhàng, không được lau vì sẽ làm xước mặt đĩa.
- Không để gần nơi có từ trường (Ví dụ: loa máy tính). Không sờ tay trực tiếp vào mặt đĩa rất dễ gây xước, nên cầm nhẹ ở thành đĩa khi cho vào và lấy đĩa ra khỏi đầu đĩa.
- Lớp sơn phủ mặt gần nhãn dùng bảo vệ lớp phủ kim loại phản xạ, vì vậy cũng phải được giữ gìn cẩn thận.
- Lưu giữ bảo quản đĩa trong hộp có lớp vải thật mềm.
- Khi sử dụng nhẹ nhàng đặt và lấy đĩa ra bằng cách cầm vào mép ngoài của đĩa.
- Khi đĩa bị xước, ta có thể khắc phục tạm thời bằng cách: dùng kem đánh răng (loại trắng) bôi lên bề mặt đĩa, dùng vải mềm thấm nước lau theo vòng tròn, sau đó rửa bằng nước sạch, dùng vải mềm sạch lau khô đĩa.

* *Dụng cụ*

Dụng cụ là vật thể tạo ra dùng để giúp làm tăng khả năng, hiệu lực hoặc phạm vi hoạt động của con người.

Dụng cụ bao gồm nhiều loại: Dụng cụ đo lường, dụng cụ thí nghiệm, dụng cụ sản xuất,...

Dụng cụ dạy học hay học cụ là một loại hình TBDH đặc biệt được sản xuất và sử dụng nhiều nhất trong hoạt động dạy và học.

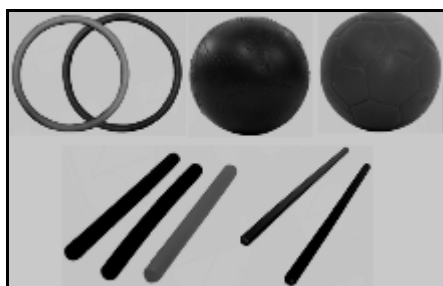
Số lượng các dụng cụ rất lớn, thuộc nhiều hoạt động khác nhau nên cần có sự sắp xếp khoa học để dễ quản lí và sử dụng. Riêng thiết bị của

môn Thể dục khá công kênh, nên để riêng tránh làm va chạm với các dụng cụ khác.

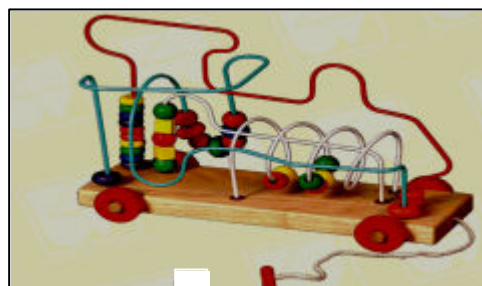
- Các thiết bị điện, linh kiện điện tử cần thận trọng trong bảo quản, để xa nơi có hoá chất, ẩm mốc để chống han rỉ. Khi lau chùi các thiết bị này cần nhẹ nhàng, sạch sẽ. Việc tháo lắp cần đảm bảo nguyên tắc chính xác và an toàn.
- Dụng cụ bằng gỗ: Tránh ánh nắng trực tiếp, nhiệt độ cao, tránh va chạm gây cong vênh, thiếu chính xác trong đo đạc.
- Các dụng cụ làm bằng thuỷ tinh cần rửa sạch, lau khô, bọc giấy báo để riêng trong hộp, không được đặt các vật nặng lên trên, tránh nhiệt độ cao.
- Các dụng cụ có chất liệu bằng vải, sợi, dù, đệm mút,... cần tránh ẩm, tránh ánh nắng trực tiếp gây bạc màu, ảnh hưởng đến chất lượng.
- Các dụng cụ kim loại cần đặt nơi khô ráo, tránh ẩm gây han rỉ, tránh tiếp xúc với hoá chất. Các thiết bị này cần được kiểm tra bảo dưỡng thường xuyên, có thể bôi mỡ để tránh han rỉ.
- Các dụng cụ bằng nhựa tránh nguồn nhiệt cao và ánh nắng trực tiếp vì dễ giòn, gãy. Một số thiết bị nhựa tránh để tiếp xúc với hoá chất.

Tất cả các thiết bị đều để ở nơi khô ráo, tránh nhiệt độ cao, tránh ánh nắng mặt trời chiếu trực tiếp. Hạn chế để các dụng cụ chồng trực tiếp lên nhau. Vì số lượng các dụng cụ rất nhiều và công kênh nên cần sắp xếp một cách khoa học để dễ quản lí, thuận tiện khi sử dụng và không làm ảnh hưởng đến chất lượng thiết bị.

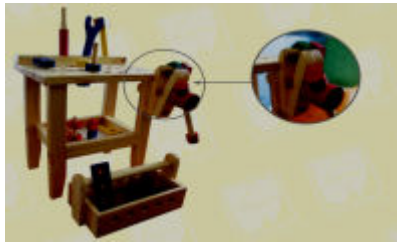
Khi lau chùi, cần nhẹ nhàng, dùng vải sạch, khô, mềm để lau. Khi tháo lắp các bộ phận thiết bị cần chú ý đúng trình tự các bước, nhẹ nhàng để đảm bảo độ chính xác. Nếu các thiết bị bị gãy, hỏng thì GV nên cùng GV bộ môn sửa chữa và kiểm tra lại.

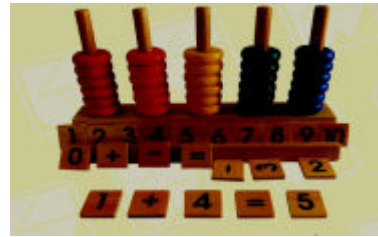
Bóng, vòng, gậy thể dục

Bộ luồn hạt

*Bộ lắp ráp kỹ thuật
và các dụng cụ đi kèm*

Bàn tính học đếm

Bộ dụng cụ bác sĩ

Dụng cụ gõ nhịp theo phách đệm

* *Mẫu vật*

Mẫu vật có thể là vật thật hoặc mô phỏng theo vật thật nên chất liệu của mẫu vật cũng rất phong phú, có mẫu xương, mẫu ngâm, đắp bằng thạch cao, nhựa, gỗ, đá, kim loại,...

Đối với mẫu xương

- Để trong hộp kính, nhựa trong hoặc giấy bóng kính PE.
- Thỉnh thoảng đem phơi (không để ánh nắng chiếu trực tiếp vào mẫu xương).
- Khi mẫu xương bị vàng ó phải dùng bông tẩm cồn, xăng để lau sạch, sấy và phơi khô.

Đối với mẫu nhồi

- Để trong hộp kính, nhựa trong hoặc giấy bóng kính PE.
- Thỉnh thoảng đem phơi (không để ánh nắng chiếu trực tiếp vào mẫu nhồi).
- Trong hộp bảo quản mẫu nhồi cần có chất chống mối, mọt, chất hút ẩm.

Đối với mẫu thực vật khô

- Để trong hộp kính, nhựa trong hoặc giấy bóng kính PE.

- Thỉnh thoảng đem phơi (không để ánh sáng chiếu trực tiếp vào mẫu thực vật khô).
- Trong hộp bảo quản mẫu nhồi cần có chất chống mối, mọt, chất hút ẩm.

Đối với mẫu ngâm

- Nắp bình ngâm mẫu luôn kín.
- Dung dịch bảo quản luôn ngập mẫu.
- Hạn chế di chuyển bình mẫu vật ngâm.

Một số mẫu ngâm

Đối với mẫu bằng thạch cao: Do đặc tính dễ vỡ nên khi sắp xếp cần nhẹ nhàng, tránh va chạm, tránh nhiệt cao gây rạn nứt, tránh ẩm.

Tất cả các mẫu vật đều được đặt trong hộp riêng biệt, để nơi khô ráo, thoáng khí, tránh ẩm mốc và nguồn nhiệt cao. Các hộp chứa mẫu vật cần được xếp trên giá gọn gàng, tránh va chạm và không đặt các vật nặng lên trên.

Ngoài các thiết bị được trang bị theo danh mục thiết bị tối thiểu, các trường còn có hệ thống thiết bị tự làm, tự sắm. Hệ thống thiết bị tự làm này có khả năng bổ sung đáng kể cho nguồn TBDH chính quy được quy định theo danh mục tối thiểu do Bộ GD&ĐT ban hành và có tính năng hỗ trợ đặc lực cho nhau.

* *Phương tiện nghe nhìn:*

Như chúng ta đã đề cập đến băng (đĩa) và phần mềm trò chơi, muốn khai thác lượng thông tin chứa đựng trong từng loại phải có thêm các máy móc chuyên dùng tương ứng như: radio cassette, đầu đĩa CD, máy vi tính, video, đầu đĩa hình.

Đây là những phương tiện máy móc hiện đại và có giá thành cao nên việc bảo quản chúng phải hết sức cẩn trọng nếu không sẽ gây ra những hậu quả đáng tiếc cả về vật chất và an toàn tính mạng của con người.

- Tránh để ở những nơi ẩm thấp tối tăm để làm hỏng máy và chập điện không đảm bảo an toàn cho người sử dụng.
- Khi không dùng đến phải che đậy cẩn thận tránh bụi bẩn và nước mưa bắn vào để làm bẩn đầu từ, dẫn đến hỏng máy.
- Máy vi tính khi sử dụng xong phải thoát hết các chương trình đang chạy rồi mới được tắt máy, như vậy mới bảo đảm không bị mất dữ liệu và cháy bóng hình. Không được đột ngột tắt máy hoặc rút dây điện vì dễ bị chập, cháy và gây hỏng máy tính.
- Phải được sắp đặt khoa học, dễ sử dụng, bảo quản thuận tiện và an toàn cho GV khi đi lại hoặc thao tác sử dụng. Phải có đủ các phương tiện bảo quản, vật che phủ, chống ẩm, mối mọt, phòng chữa cháy và xử lý theo quy định để đảm bảo an toàn lao động và vệ sinh môi trường.
- Phải được làm sạch và bảo quản ngay sau khi sử dụng. Định kì bảo dưỡng, bổ sung phụ tùng, linh kiện, vật tư tiêu hao. Tránh tình trạng đến khi sử dụng mới lau vì như vậy các chất bẩn đã bám chặt vào đầu từ nên rất khó lau. Cho máy vào túi bảo vệ và để nơi khô ráo. Khi sử dụng cần kiểm tra trước, thậm chí phải phơi hoặc sấy máy.
- Nếu có điều kiện nên bảo quản trong phòng lạnh các thiết bị sẽ rất bền và đảm bảo vệ sinh an toàn.
- Lấy băng (đĩa) ra khỏi máy, với băng hình cần tua lại từ đầu rồi mới lấy băng ra, cho vào hộp đựng và cho vào túi, bảo quản trong bình chứa chất chống ẩm hoặc để nơi khô ráo. Với đĩa hình, dùng giấy mềm hoặc vải thật mềm lau nhẹ, cho vào hộp và để nơi khô ráo. Với máy quay video, dùng giấy mềm hoặc vải mềm lau nhẹ đầu từ hoặc dùng băng lau đầu từ để lau sạch đầu từ.
- Khi đĩa bị xước, ta có thể khắc phục tạm thời bằng cách: dùng kem đánh răng (loại trắng) bôi lên bề mặt đĩa, dùng vải mềm thấm nước lau theo vòng tròn, sau đó rửa bằng nước sạch, dùng vải sạch lau khô đĩa.

* *Máy chiếu đa năng (Multi Projector)*

- + Cần bảo quản nơi khô ráo. Nên có chế độ điều hoà không khí nơi cất giữ.
- + Tránh va đập.

- + Vận chuyển phải đầy nắp, có túi hoặc hộp vận chuyển các bộ phận quang học. Phải được lau bằng vải hoặc giấy đặc biệt.
- + Không dùng tay, cùn, hoặc các hoá chất lạ lau rửa.
- + Không tự ý tháo thiết bị.
- + Chú ý cung cấp nguồn điện ổn định.
- + Khi kết nối và khi tháo các thiết bị ngoại vi khỏi máy chiếu cần tắt nguồn điện để tránh hỏng thiết bị, hoặc hỏng cổng kết nối.
- + Chú ý thận trọng khi thay bóng đèn chính, tránh bị bỏng: cần phải đợi cho đèn nguội hẳn mới tiến hành tháo và thay đèn mới.

* *Máy chiếu qua đầu* (Overhead Projector)

- + Khi không sử dụng hoặc trong thời gian nghỉ dài khi trình bày, cần tắt máy.
 - + Chú ý an toàn điện và bóng có thể gây ra khi tiếp xúc với bóng chiếu sáng.
 - + Tránh va đập mạnh, không sờ tay, làm xước gương, thấu kính.
- * Ngoài các thiết bị được trang bị theo danh mục thiết bị tối thiểu, các trường còn hệ thống thiết bị tự làm, tự sắm. Hệ thống thiết bị tự làm này có khả năng bổ sung đáng kể cho nguồn TBDH chính quy được quy định theo danh mục tối thiểu do Bộ GD&ĐT ban hành và có tính năng hỗ trợ đặc lực cho nhau.

Tự làm TBDH giúp bồi dưỡng trình độ chuyên môn, tận dụng thời gian rảnh rỗi và phát huy khả năng sáng tạo, lòng yêu nghề của GV. Đồng thời, khai thác, sử dụng nguồn nguyên vật liệu, phế liệu sẵn có của địa phương (hạt cây, mẫu vật, chai lọ, giấy báo cũ,...). Nhiều GV, HS đã biết khai thác chúng để làm nên những TBDH cần thiết và có giá trị, có ý nghĩa trong việc cải tiến và nâng cao chất lượng dạy học.

Thiết bị tự làm được xếp thành khu riêng hoặc xếp chung với các thiết bị của các môn học. Việc sắp xếp và bảo quản các thiết bị tự làm cũng giống như các thiết bị khác, tuy nhiên cũng là bài toán đối với các trường có diện tích kho chứa hẹp. Khi sắp xếp, bảo quản thiết bị cần đảm bảo tính khoa học, thuận tiện cho việc lấy ra, cất đi, cần tránh va chạm, rơi, đổ,

tránh ẩm mốc, tránh nguồn nhiệt cao và được kiểm tra, bảo dưỡng định kì, có thiết bị che chắn, chống mối mọt, đảm bảo an toàn, phòng chống cháy nổ và vệ sinh môi trường.

Tất cả các thiết bị cần được để trên giá cao, không được đặt trực tiếp xuống nền đất. Nếu có điều kiện, phòng chứa thiết bị nên sử dụng điều hoà để ổn định và điều chỉnh nhiệt độ khi cần thiết.

Nội dung 6

TỔ CHỨC THỰC HÀNH BẢO QUẢN BỘ ĐỒ DÙNG, ĐỒ CHƠI HIỆN ĐẠI TRONG TRƯỜNG MẦM NON (2 tiết)

Bạn hãy suy nghĩ, trả lời các câu hỏi sau:

Câu hỏi: Anh (chị) hãy nêu cách Tổ chức thực hành bảo quản bộ ĐDDC hiện đại (băng, đĩa hình) trong trường mầm non.

– Mục đích:

– Chuẩn bị:

– Tiến hành:

Hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung trả lời câu hỏi của bạn.

THÔNG TIN PHẢN HỒI

1. Chủ đề: Tổ chức thực hành bảo quản bộ ĐĐDC hiện đại (băng, đĩa hình) trong trường mầm non.

Mục đích:

- GV nắm được vai trò, tầm quan trọng của bộ băng, đĩa hình đối với các trường mầm non.
- Biết cách sử dụng băng, đĩa đúng yêu cầu sử dụng và kĩ thuật cơ bản (muốn bảo quản được GV phải biết cách sử dụng băng, đĩa thành thạo).
- Biết cách sửa chữa bảo quản thông thường các thiết bị hiện đại.

Chuẩn bị

- Bộ ĐĐDC hiện đại (băng, đĩa hình).
- Các máy móc đi kèm: máy tính, máy chiếu đa năng, đầu video,...

Tiến hành: Sử dụng băng đĩa hình trong giờ học rất đa dạng, tùy thuộc vào tình huống dạy học cụ thể. Có thể nêu ra các bước khi sử dụng băng hình phổ biến như:

Bước 1: Chuẩn bị của GV

- Xem kĩ tài liệu hướng dẫn sử dụng.
- Kiểm tra băng, đĩa hình, máy video hoặc máy vi tính, kiểm tra sự an toàn của máy móc trước khi sử dụng và chạy thử, điều chỉnh kĩ thuật hỗ trợ tối ưu nếu cần (màn ảnh sáng, cân đối, hình ảnh rõ nét, âm thanh trung thực, không rè, không tạp âm,...).
- Kiểm tra băng: Có bị mốc không? Nếu có phải dùng bông hoặc vải mềm đặt trên mặt băng và dùng tay cho băng chạy và lau hết mốc. Chạy thử băng để kiểm tra chất lượng âm thanh. Nhiều GV do không chuẩn bị trước nên đã gặp nhiều lúng túng khi sử dụng băng, đĩa.
- Sử dụng trước theo tiến trình bài soạn đề ra. Tập tua đi, tua lại, bật thử đoạn băng cần đến. Tập xử lí những tình huống “trục trặc” về kĩ thuật. Những nội dung trên phải được hoạch định, tính toán chi tiết, chuẩn bị chu đáo, sử dụng bộ nhớ của máy phải thành thạo để chạy đi, tua lại, chạy nhanh, chạy chậm thật chính xác vì nó đảm bảo sự thành công nhiều hay ít của bài giảng.
- Trước khi sử dụng băng (đĩa) hình, GV cần chuẩn bị sắp xếp vị trí để những đồ dùng có hình ảnh như ti vi, màn hình chiếu sao cho hợp lí để không bị “loá” hình ảnh, giúp trẻ nhìn rõ.

- GV cần biết điều chỉnh âm thanh của ti vi hay đầu đĩa sao cho phù hợp với số lượng trẻ và diện tích phòng.
- Cần lưu ý vấn đề an toàn cho trẻ khi sử dụng các ĐDDH có liên quan đến thiết bị điện.
- Khi sử dụng nhẹ nhàng đặt và lấy đĩa ra bằng cách cầm vào mép ngoài của đĩa.

Bước 2: Cho trẻ xem hình trong các tình huống sau:

- + Làm giàu vốn biểu tượng về thế giới xung quanh trẻ.
- + Giới thiệu đề tài mới với việc kích thích hứng thú, tính tò mò ở trẻ, hình thành động cơ hoạt động nhận thức,...
- + Để hướng dẫn trong giờ hoạt động thực hành.
- + Củng cố ôn luyện.

Bước 3: Sau khi xem băng hình, GV cùng trẻ đàm thoại về những điểm chính trong băng hình

- * *Sau sử dụng:* Lấy băng (đĩa) ra khỏi máy, với băng hình cần tua lại từ đầu rồi mới lấy băng ra, cho vào hộp đựng và cho vào túi, bảo quản trong bình chứa chất chống ẩm hoặc để nơi khô ráo. Với đĩa hình, dùng giấy mềm hoặc vải thật mềm lau nhẹ, cho vào hộp và để nơi khô ráo. Với máy quay video, dùng giấy mềm hoặc vải mềm lau nhẹ đầu từ hoặc dùng băng lau đầu từ để lau sạch đầu từ.

Tránh tình trạng đến khi sử dụng mới lau thì khi đó các chất bẩn đã đông chặt vào đầu từ rất khó lau. Cho máy vào túi bảo vệ và để nơi khô ráo. Khi sử dụng cần kiểm tra trước, thậm chí phải phơi hoặc sấy máy.

2. Mục tiêu

- GV biết cách sử dụng ĐDDH theo các bước đã hướng dẫn ở phần lý thuyết vào một hoạt động học tập cụ thể.
- Có khả năng sửa chữa bảo quản băng, đĩa và những thiết bị đi kèm một cách thành thạo.

3. Tổ chức thực hiện

- Chia mỗi nhóm gồm 4– 6 học viên chuẩn bị nội dung seminar.
- Cử các nhóm trưởng trình bày trong 1 tiết.
- Tổ chức thảo luận ở lớp 1 tiết.
- Báo cáo viên đánh giá kết quả.

Nội dung 7

HOẠT ĐỘNG TỔNG KẾT (2 tiết)

Bạn hãy suy nghĩ, trả lời các câu hỏi sau:

Câu hỏi 1: Bạn hãy nêu những yêu cầu khi tiến hành hoạt động sửa chữa, bảo quản TBDH.

Hãy đối chiếu với những thông tin dưới đây để hoàn thiện nội dung câu trả lời của bạn:

THÔNG TIN PHẢN HỒI

Một số yêu cầu khi tiến hành hoạt động sửa chữa, bảo quản TBDH như sau:

- GV phải chuẩn bị đầy đủ số lượng ĐDDH theo mục đích đề ra (thiết bị cho cô, những thiết bị sửa chữa đi kèm. Ví dụ: bộ sửa chữa thiết bị thông dụng như: kéo, hồ dán, kim, búa...; kem đánh răng loại trắng, bàn chải chuyên dụng mềm lau đĩa, vải mềm lau đầu từ,...).
- Kiểm tra lại từng loại thiết bị sẽ được sử dụng.
- Sử dụng băng đĩa, cần được đặt trong toàn bộ hệ thống các phương pháp dạy học nhằm phát huy sức mạnh tổng hợp của cả hệ thống đó. Đồng thời, nên phối hợp hợp lí với các phương tiện dạy học khác, phải theo một trình tự nhất định, tùy theo nội dung giáo dục.
- Cần phải phát huy vai trò và hiệu quả hoạt động của GV trong tổ chức hoạt động học và vui chơi của trẻ. GV phải thực sự đóng vai trò là người tổ chức, hướng dẫn trong quá trình dạy trẻ nhằm giúp trẻ có cơ hội khám phá, tìm tòi thế giới xung quanh.

Câu hỏi 2: Bạn có những đề xuất gì cho những lần tập huấn tiếp theo?

D. KIỂM TRA, ĐÁNH GIÁ

Câu 1: Anh (chị) hiểu TBDH là gì?

1. Hình thức điều khiển nhận thức của HS.
2. Chủ yếu là các thiết bị.
3. Là phương tiện điều khiển nhận thức của HS.
4. Nguồn tri thức, phương tiện giúp HS lĩnh hội kiến thức.

Đáp án đúng: Ý 3, 4

Câu 2: Theo anh (chị) TBDHMN có phải là ĐĐĐC không?

1. Đúng.
2. Sai.

Đáp án đúng: Ý 1.

Câu 3: Hãy nêu các loại hình TBDHMN ?

1. Tranh ảnh các loại (tranh minh họa, truyện tranh, tranh các chú điểm, tranh tìm hiểu môi trường tự nhiên và xã hội; lô tô, đồ mi nô,...)
2. Mô hình, mẫu vật (Các loại cây củ, quả, con giống, nhà cửa,...)
3. Dụng cụ : Các bộ đồ lắp ghép, xếp hình; các bộ dụng cụ cho trẻ học toán; bộ dụng cụ vòng: vòng, gậy, bóng,... cho trẻ phát triển vận động; bộ nhạc cụ: đàn, mõ, xắc xô,... cho trẻ làm quen với âm nhạc, sân khấu rối,...
4. Băng (đĩa) ghi âm, ghi hình: các bài hát, đọc thơ,...
5. Phần mềm trò chơi.
6. TBDH hiện đại.
7. TBDH truyền thống.

Đáp án đúng: Ý 6, 7

Câu 4: Hãy nêu vai trò của ĐĐĐC, TBDH tối thiểu dùng cho GDMN trong sự phát triển toàn diện trẻ mầm non.

1. Phát triển trí tuệ.
2. Phát triển ngôn ngữ.
3. Phát triển tình cảm, kĩ năng xã hội.
4. Phát triển thể lực, sức khoẻ.
5. Phát triển thẩm mĩ.
6. Cả 5 ý trên đều đúng.

Đáp án đúng: Ý 6.

Câu 5: Theo anh (chị) nhằm bảo quản hệ thống TBDH trường học cần có những yêu cầu gì về CSVC?

1. Yêu cầu không gian.
2. Trình độ sử dụng thiết bị của GV.
3. Yêu cầu về hồ sơ, sổ sách.
4. Bố trí sắp xếp bảo quản thiết bị.
5. Thường xuyên thay đổi thiết bị mới.
6. Cả 5 ý trên đều đúng

Đáp án đúng: Ý 6

Câu 6: Anh (chị) hiểu thế nào về bảo quản?

1. Cất giữ.
2. Giữ gìn.
3. Giữ gìn, trông nom để khỏi hư hỏng, hao hụt.

Đáp án đúng: Ý 3.

Câu 7: Hãy nêu vai trò của việc bảo quản thiết bị, đồ dùng giáo dục và dạy học?

1. Giúp cho nền kinh tế phát triển.
2. Phòng chống, ngăn ngừa tai nạn thương tích cho cô và trẻ.
3. GV được ngồi chơi với trẻ.
4. Nâng cao năng lực sử dụng TBDH cho người GV.
5. Nâng cao tinh thần trách nhiệm của người quản lý thiết bị.
6. Giúp kéo dài tuổi thọ của TBDH lên nhiều lần.
7. Tất cả các ý trên.

Đáp án đúng: Ý 2, 4, 5, 6.

Câu 8: Vai trò của việc tăng cường đổi mới công tác quản lý thiết bị, ĐDDC trong trường mầm non.

1. Định hướng cho việc trang bị thiết bị.
2. Tăng cường ý thức trách nhiệm của GV.
3. Mang tính kinh tế cao.
4. Nâng cao ý thức trách nhiệm của người quản lý.

5. Tất cả 4 ý trên.

Đáp án đúng: Ý 5.

Câu 9: Muốn bảo quản TBDH tốt người GV cần phải làm gì?

1. Có ý thức giữ gìn thiết bị.
2. Biết cách sử dụng thiết bị.
3. Tuân thủ đúng quy trình kĩ thuật.
4. Cả 3 ý trên.

Đáp án đúng: Ý 4

Câu 10: Hãy nêu một số biện pháp bảo quản TBDH thông thường trong trường mầm non.

I. Đối với ĐDDC truyền thống:

1. Có phòng ốc, sân bãi để cất thiết bị.
2. Ép plastic, đựng trong hộp, để đồ chơi trên giá cao.
3. Xếp gọn gàng dễ lấy, không chồng xếp lên nhau.
4. Tránh nguồn nhiệt cao.
5. Lau sạch bằng vải mềm sau khi sử dụng.
6. Tuân thủ quy tắc tháo lắp kĩ thuật.
7. Tất cả các ý trên.

II. Đối với ĐDDC hiện đại:

1. Tránh ẩm ướt, để nơi khô thoáng mát.
2. Cất trong hộp có khăn mềm lót.
3. Không sờ tay trực tiếp vào mặt băng đĩa.
4. Tránh nguồn nhiệt cao.
5. Xếp gọn gàng dễ lấy, không chồng xếp lên nhau.
6. Lau sạch bằng bàn chải chuyên dụng hoặc vải mềm sau khi sử dụng.
7. Tất cả các ý trên.

Đáp án đúng: I. Ý 7; II. Ý 7

E. MONG MUỐN

GV mầm non sau khi nghiên cứu nội dung module này có thể tiếp tục phát huy năng lực sáng tạo trong sử dụng, sửa chữa và bảo quản ĐDDC. Nâng cao chất lượng giờ dạy cũng như chất lượng GDMN nhằm thực hiện chương trình GDMN mới ngày càng có kết quả.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. *Danh mục đồ dùng đồ chơi, thiết bị dạy học tối thiểu dùng cho Giáo dục Mầm non*, Số 3651/ BGDĐT- KHCNMT, 2010.
2. Phạm Mai Chi – Lê Thu Hương, *Đề tài: Nghiên cứu đổi mới chương trình chăm sóc giáo dục mẫu giáo 5 – 6 tuổi*, Mã số B 01 – 49 – TĐ 01.
3. Trung tâm nghiên cứu và phát triển học liệu và thiết bị dạy học, *Đề tài B 2003–49–41*, 2005.
4. Trần Quốc Đắc, *Cơ sở lý luận và thực tiễn của việc nghiên cứu thiết kế một số loại hình cơ sở vật chất và thiết bị dạy học ở trường phổ thông*, Mã số B 96–49–TĐ49
5. Trần Yến Mai, *Một số biện pháp nâng cao hiệu quả sử dụng thiết bị dạy học lớp mẫu giáo lớn trong các trường mầm non*, Mã số V2005–27.
6. Vụ Giáo dục Mầm non kết hợp với Trung tâm nghiên cứu và phát triển Giáo dục Mầm non, *Hướng dẫn thực hiện chương trình chăm sóc giáo dục trẻ 5 tuổi theo nội dung đổi mới hình thức tổ chức hoạt động giáo dục*, NXB Hà Nội, 2000– 2001.
7. Nguyễn Ánh Tuyết (Chủ biên), *Tâm lý học trẻ em trước tuổi học*, NXB Giáo dục, 1998.
8. Nguyễn Ánh Tuyết, *Trò chơi và đồ chơi trong sự phát triển tâm lý trẻ mẫu giáo*, NXB Giáo dục, 2001.
9. Nguyễn Khắc Viện – Nguyễn Thị Nhất, *Tuổi mầm non – tâm lý giáo dục*, Trung tâm nghiên cứu trẻ em.
10. Xô-rô-ki-na, *Giáo dục học mẫu giáo tập I-II*, NXB Giáo dục, 1973.

11. Trần Kiều, Vũ Trọng Rỹ, *Thiết bị dạy học với việc đổi mới chương trình, Sách giáo khoa phổ thông*, Trung tâm Khoa học giáo dục số 86, 2001.
12. Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, *Nâng cao hiệu quả sử dụng thiết bị dạy – học ở trường phổ thông*, Mã số B 98–49–TD49 do PGS.TS Trần Quốc Đắc làm chủ nhiệm.
13. *Tài liệu tập huấn viên chức phụ trách công tác thiết bị, thí nghiệm trường trung học cơ sở*, Dự án THCS 2, 2009.
14. Trang web <http://thietbi.moet.gov.vn/?page=6.0>
15. Nguyễn Như Ý (Chủ biên), *Đại từ điển tiếng Việt*, NXB Văn hoá Thông tin.
16. Trần Quốc Đắc (Chủ biên), *Một số vấn đề lí luận và thực tiễn của việc xây dựng cơ sở vật chất và thiết bị dạy học ở trường phổ thông Việt Nam*, NXB Đại học Quốc gia Hà Nội, 2012.